

Výjezdní workshop z obchodního práva

Obchodní právo v roce II

pátek 10. – neděle 12. dubna 2015
školicí středisko UK, Pec pod Sněžkou

Koupě nebo dílo, aneb co s montáží a koupí věci, jež se má vyrobit?

Aneta Bernardová

4. ročník PF UK

Rozhraničení mezi kupní smlouvou a smlouvou o dílo poskytuje § 2086 Občanského zákoníku. K jeho interpretaci můžeme využít ustanovení § 410 Obchodního zákoníku, kterému se nová úprava velmi podobá. Došlo nicméně k několika významným posunům, jimž se práce věnuje. Při výkladu dotyčného paragrafu Občanského zákoníku je zároveň vhodné se inspirovat výkladem čl. 3 Vídeňské úmluvy, jehož je česká úprava takřka doslovnou kopií.

§ 2086 odst. 1 stanovuje, že věc, která má být teprve vyrobena, může spadat pod kupní smlouvu (nebude-li vyloučena podle kritérií, která tento paragraf nastoluje). Nicméně pokud půjde o dodání spotřebního zboží (ve smyslu smlouvy mezi podnikatelem a spotřebitelem), které je nutné sestavit, půjde vždy o kupní smlouvu. To zakotvuje § 2085 odst. 1, věta druhá. Prodávající se proto nemůže zbavit povinností vycházejících z vadného plnění v případě kupní smlouvy. Naopak smlouva o zhotovení, opravě či úpravě stavby spadá vždy pod smlouvu o dílo. Zmíněný odstavec dále stanoví, že pokud ten, komu má být věc dodána, se zaváže předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí, nejde o kupní smlouvu. Dodávající osobou nemusí být jen smluvní strana. Hledisko podstatné části bychom měli posuzovat podle podílu hodnoty materiálu k celkové hodnotě. Do přínosu „kupujícího“ se započítává jen to, co je součástí finálního výrobku. V krajních případech můžeme započítat i nákresy či data dodaná „kupujícím“.

§ 2086 odst. 2 upravuje případy, kdy převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti. V takové situaci nepůjde o kupní smlouvu. Vyřazeno bylo ustanovení, podle kterého v minulosti nemohl být kupní smlouvou závazek, kde dodavatel měl provést montáž věci. Pojem „převážná část“ by měl být hodnocen podle poměru hodnoty k celkové ceně. Do

činností se pak nezapočítávají pomocné povinnosti, např. zaškolení personálu či balení výrobku.

Zajímavá je otázka individualizované výroby. Pokud dodavatel věc vyrobí pro potřeby jediného klienta, podle jím dodaných parametrů a nikomu jinému výrobek prodat nelze, nejde o kupní smlouvu. Drobné úpravy však nejsou na překážku.

Kupní smlouva by měla být aplikována přednostně jako pravidlo, a ustanovení § 2086 by mělo být používáno po špetkách jako výjimka.

Použitá česká judikatura: Rozsudek NS ČR ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 29 Odo 1335/2005

1. Úvod

V otázce, zda ta která smlouva spadá do režimu kupní smlouvy nebo smlouvy o dílo, navazuje Občanský zákoník na úpravu Zákoníku obchodního. V zákonu č. 89/2012 Sb. se problematice obecně věnuje § 2086, převzatý s drobnými úpravami z § 410 obchodního zákoníku. Znění dotyčného paragrafu je do české úpravy převzato z Vídeňské úmluvy (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží), kterou je česká republika vázána. Domnívám se, že na výklad, který se běžně používá na dotyčné ustanovení Úmluvy, bychom měli brát při interpretaci české úpravy ohled, a inspirovat se jím.

Odst. 1 § 2086 občanského zákoníku stanovuje, že smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, ledaže ten, komu má být věc dodána, se zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobění věci zapotřebí. Posun oproti předchozí úpravě spočívá jednak v tom, že se již nehovoří o zboží, ale o věci, která má být dodána, a jednak v tom, že se neomezuje na věci dodané smluvní stranou – podstatnou část toho co je nutné pro výrobu může dodat třeba i ten, kdo je převzetím věci pověřen.

Při výkladu prvního odstavce bude sporné, jak velká část toho, co je dodáno od „kupujícího“ bude již považována za podstatnou a vyčlení smlouvu z kupního režimu. Otázkou také je, co vše lze do této kategorie zahrnout. Může jít i o nákresy, know-how či data? A lze do této kategorie zahrnout třeba i přístroje použité ke zhotovení věci?

Vyloučení z režimu kupní smlouvy nelze použít na prodej spotřebního zboží, které je nutné smontovat. Na to odkazuje § 2085 občanského zákoníku.

Druhý odstavec téhož paragrafu stanovuje, že za kupní smlouvu se nepovažuje ta, podle níž převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti. Naštěstí zde došlo k posunu oproti obchodnímu zákoníku, dle něž kupní smlouvou nemohl být kontrakt zahrnující montáž zboží dodavatelem. Při výkladu současného znění bude znovu otázkou, jak velká část plnění je už převážná, a na které kategorie činností ustanovení pamatuje.

O smlouvu o dílo zároveň půjde vždy, když budeme zvažovat smlouvu o zhotovení, opravu nebo úpravu stavby. Pro tyto případy zde máme § 2623.

Jedna z nejspornějších kategorií smluv budou případy, kde předmětem „koupě“ bude věc vyrobená dle představ „kupujícího“. Pokud jedna strana zadá druhé, jak má přesně věc vypadat, může jít o kupní smlouvu? A co když druhá strana věc jen upraví dle představ strany druhé?

Všechny tyto otázky, mající vliv na zařazení závazku do režimu kupní smlouvy či smlouvy o dílo, jsou v případě sporu zásadní. To, o jaký smluvní typ jde, má výrazný vliv na úpravu práv a povinností včetně např. práv z vadného plnění, a v důsledku může výrazně ovlivnit úspěch jedné či druhé strany sporu.

2. Východiska

2.1. Vídeňská úmluva

Čl. 3 Vídeňské úmluvy:

- 1. Smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoveno, se považují za smlouvy o koupi zboží, ledaže strana, která zboží objednává, se zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.*
- 2. Tato Úmluva se nepoužije na smlouvy, v nichž převažující část závazků strany, která dodává zboží, spočívá ve vykonání prací nebo poskytování služeb.*

Rozlišení mezi kupní smlouvou a smlouvou o dílo je do Občanského zákoníku převzato z Vídeňské úmluvy, a to téměř doslovně. Stejně tomu bylo i v Obchodním zákoníku. Při výkladu občanskoprávní úpravy je proto dle mého názoru vhodné brát velký zřetel na ustálený výklad dotčeného ustanovení v Úmluvě.

Česká republika je Vídeňskou úmluvou vázaná. To znamená, že se Úmluva uplatňuje automaticky na smlouvy o koupi zboží, které český subjekt uzavře se subjektem z jiného

signatářského státu (za předpokladu, že nejde o zboží kupované pro osobní potřebu, nebo spadající do taxativního výčtu vyloučených druhů zboží v čl. 2 Úmluvy).

Vídeňská úmluva, známá jako CISG (The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of goods) má již 83 signatářských států a „je nejvýznamnějším právním předpisem, který upravuje mezinárodní kupní smlouvu, a to v celosvětovém měřítku¹“. Jejím cílem je poskytnout jednotnou úpravu mezinárodních smluv o koupi zboží.

Úmluva se aplikuje automaticky na smlouvy uzavírané mezi stranami pocházejícími z různých signatářských států. Jeden ze základních způsobů vyloučení její aplikace při posouzení případu je prokázání, že daná smlouva není kupní smlouvou ve smyslu Úmluvy. Podmínkám, které toto ovlivňují, se věnuje čl. 3 Úmluvy. Je to jeden z v praxi nejvíce sporných článků.² To, zda se v případném sporu Úmluva uplatní či ne může mít zásadní vliv na úspěch jedné ze stran sporu. I proto se výkladu sporných článků Úmluvy věnují dlouhá léta největší kapacity mezinárodního práva soukromého³. Zkusme se tedy inspirovat jejich závěry.

2.2. Věc a zboží

§ 410 Obchodního zákoníku:

(1) Smlouva o dodání zboží, které má být teprve vyrobeno, se považuje za kupní smlouvu, ledaže strana, které má být zboží dodáno, se zavázala předat druhé straně podstatnou část věcí, jichž je zapotřebí k výrobě zboží.

(2) Za kupní smlouvu se nepovažuje smlouva, podle níž převážná část závazku strany, která má zboží dodat, spočívá ve vykonání činnosti nebo závazek této strany zahrnuje montáž zboží.

§ 2086 občanského zákoníku, rozhraničující kupní smlouvu a smlouvu o dílo, odpovídá § 410 obchodního zákoníku. Převzat byl s drobnými odchylkami, z nichž snad všechny mají výrazný vliv na posun výkladu dotčeného pravidla. Jednotlivým odchylkám se budu věnovat u konkrétních odstavců § 2086, pojďme se však podívat na posun od pojmu zboží k výrazu věc, který je společný oběma paragrafům.

¹ Pauknerová, M.: Tři pohledy na mazinárodní kupní smlouvu: Vídeňská úmluva OSN, Nařízení Řím I a Společné evropské právo kupní smlouvy, in: Obchodněprávní revue č. 6/2012, s. 168.

² Dle údajů z databáze judikatury k CISG. Viz <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/digest-cases-toc.html>.

Podle autorů Velkého Komentáře Občanského zákoníku, díl VI.⁴, byl v Obchodním zákoníku pojem zboží alternativou pojmu movitá věc. Cílem prý bylo odlišit úpravu kupní smlouvy v obchodním zákoníku od úpravy v občanském zákoníku z roku 1964, resp. zdůraznit „komerční podstatu“ úpravy v Obchodním zákoníku.

Dle mého názoru je důvod prozaičtější. Předchozí úprava je takřka doslovným převzetím českého překladu čl. 3 Vídeňské úmluvy. Úmluva však užívá pojem zboží, anglicky „goods“ proto, že použití slova „věc“ by bylo pro signatářské státy nepřijatelné z důvodu rozdílných vnitrostátních úprav. Pojetí toho, co se považuje za věc, případně za věc hmotnou a movitou (což jsou nutné požadavky pro aplikaci Úmluvy) se v jednotlivých státech velmi liší a vznikaly by interpretační problémy, případně by si některé státy vyměnily výjimky v přístupu k Úmluvě.⁵

Do § 2086 nově dosazený termín „věc“ je rozumným sjednocením, vhodným v kontextu české vnitrostátní úpravy. Pro jeho výklad je důležitý § 498 odst. 2 občanského zákoníku.⁶

3. § 2086 Občanského zákoníku

Ústředním ustanovením rozhraničujícím v současnosti kupní smlouvu a smlouvu o dílo je § 2086 Občanského zákoníku. Ten spadá do Pododdílu 2 – Koupě movité věci. Negativně vymezuje, co kupní smlouvou není,⁷ a režim kupní smlouvy by tak měl být pravidlem, zatímco jeho vyloučení výjimkou.

Někteří autoři situaci zjednodušují a tvrdí, že naplňuje-li určitá smlouva požadavky tohoto paragrafu na vyloučení z režimu kupní smlouvy, jde automaticky o smlouvu o dílo.⁸

⁴ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

⁵ Rozdílné pojetí pojmu věc je také důvodem vyloučení aplikace Úmluvy na zboží taxativně vypočteno v čl. 2, viz <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/commentary2.html>.

⁶ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

⁷ Podřízení smlouvy o dílo režimu kupní smlouvy nalezneme např. i v §651 BGB, případně čl. 365 odst. 1 švýcarského zákona o obligacích, viz Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

⁸ Richter, O: Ke smlouvě o dílo podle nového občanského zákoníku, 2013, http://www.iustitia.cz/_dataPublic/photo/89a158bb47517aac6bdaf33ef0474d32/Richter_Ke%20smlouve%20o%20dilo%20dle%20NOZ.pdf

Uvědomme si ale, že může jít i o jiné typy smluv, zejména smlouvu o pracovní činnosti a činnosti podle smluv o různých službách.⁹

Kupní smlouvu definuje § 2079 takto: „*Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabýt vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.*“

Naproti tomu smlouvou o dílu se dle § 2586 „*zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu*“.

Naplnění kritérií stanovených §2086 a případné vyloučení kontraktu z režimu kupní smlouvy se hodnotí podle stavu v době uzavření smlouvy. To, zda jedna ze stran nakonec svůj závazek splnila třeba jen částečně či vůbec, by na hodnocení smlouvy nemělo mít vliv.¹⁰

3.1. § 2086 odst. 1

„*Smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, ledaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobění věci zapotřebí.*“

3.1.1. Dodání věci, která má být teprve vyrobena

I v předchozí úpravě, tj. analogickém § 410 odst. 1 Obchodního zákoníku znělo, že smlouva o dodání zboží, které má být teprve vyrobena, se obecně považuje za kupní smlouvu, tj. neexistence výrobku v okamžiku koupě není překážkou posouzení smlouvy jako kupní. Odůvodnění znělo tak,¹¹ že kupujícímu je jedno, zda výrobek už existuje, či se v okamžiku koupě teprve chystá do výroby – jde mu jen o finální zboží. Má jasnou představu, jaké bude mít kvality, a to ze zkušenosti s obdobnými výrobky. Takové vymezení očekávaných vlastností by dle mého bylo pro současnou úpravu v kontextu § 2095 a násl. Občanského zákoníku příliš vágní.

Kupní smlouva, 2013-2015, a další, <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-ve-zvlastni-casti/kupni-smlouva/>

⁹ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

¹⁰ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

¹¹ Štenglová, I. A kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, 1074 s.

Velký Komentář k Občanskému zákoníku¹² odůvodňuje uplatnění režimu kupní smlouvy na věc, která ještě nebyla vyrobena, pohledem do praxe. Může se totiž stát, že prodávajícím není výrobce, ale distributor, který neví, zda daná věc již byla vyrobena. Prodej věcí ještě před jejich vyrobáním je též logický z důvodu, že vzhledem k nárokům na skladovací prostory prodejce a k jeho strachu z nespotebované výroby je běžné, že se smlouvy o dodání výrobku uzavírají předtím, než jsou fakticky vyrobeny.

Umožnění režimu kupní smlouvy i pro věci, které v okamžiku koupě neexistují, bylo v minulosti otázkou v kategorii cenných papírů. Judikatura nicméně uzavřela, že převod akcií, které ještě nebyly vydány, není na překážku platnosti smlouvy.¹³ To samé platí pro směnky.¹⁴ Na okraj zmiňme, že výklad Vídeňské úmluvy o kupní smlouvě na budoucí cenné papíry nehovoří, neboť Úmluva se na cenné papíry vůbec neaplikuje (dle jejího čl. 2). Důvodem je, že pojetí cenných papírů se v jednotlivých signatářských státech výrazně liší – nemusí být považovány za věc nebo jejich obchodování podléhá výrazným omezením.

3.1.2. Dodání spotřebního zboží, které je nutné sestavit

Velkou kategorií smluv týkajících se zboží, které se má teprve vyrobit, postihuje § 2085 odst. 1. Ten totiž ve své větě druhé stanoví, že „za kupní smlouvu se vždy považuje smlouva o dodání spotřebního zboží, které je nutné sestavit nebo vytvořit“. Formulace této věty vzbuzuje řadu nejasností. Dovozejeme,¹⁵ že se vztahuje na smlouvy mezi spotřebitelem a podnikatelem. Prodej spotřebního zboží by totiž také mohl probíhat mezi dvěma podnikateli či spotřebiteli, tam ale ustanovení nemíří.

Tento paragraf navíc odkazuje na zboží, které je nutné vytvořit. Je otázka, jestli „vytvořením zboží“ bylo myšleno něco jiného než jeho „vyrobáním“ o kterém hovoří následující § 2086 odst. 1. Rozdíl mezi těmito dvěma pojmy bychom hledali obtížně, a pokud byl zamýšlen, zákonodárce ho měl vyjádřit explicitně. Stejně tak je otázka, zda „sestavit či vytvořit“ zboží

¹² Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

¹³ Rozsudek NS ČR ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 29 Odo 1335/2005

¹⁴ Kovařík, Z.: Směnečné smlouvy, in: Právní rozhledy 9/2003, s. 443

¹⁵ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 41-44 s.

má prodávající nebo kupující. Autoři Velkého Komentáře k občanskému zákoníku¹⁶ dovozují, že ustanovení míří na situace, kdy dochází k dodání spotřebního zboží v rozloženém stavu a je třeba jej sestavit, bez ohledu na to, zda to provede kupující, prodávající či třetí osoba.

§ 2085 odst. 1, druhá věta, vyřazuje z role v případech prodeje spotřebního zboží, které je nutno složit, vliv § 2086 odst. 2. Podle něj kupní smlouvou není situace, kdy převážná část závazku prodávajícího spočívá ve výkonu činnosti. Vzhledem k formulaci § 2085 však půjde u prodeje spotřebního zboží o kupní smlouvu, i kdyby činnost v podobě sestavení věci z pohledu prodávajícího převažovala. „*Prodávající se proto nemůže zbavit povinnosti z vadného plnění ohledně řádné funkčnosti spotřebního zboží jen proto, že věc byla dodána rozložená*“¹⁷

§ 2085, věta druhá, tedy určí, že prodej spotřebního zboží, které je potřeba sestavit, je vždy kupní smlouvou, a vyčleňuje tak tuto kategorii smluv z těch, které mohou být zkoumány podle kritérií § 2086. V Dílu 8 občanského zákoníku (Dílo) zase nalezneme ustanovení, které z působnosti § 2086 vyčleňuje smlouvy, ve kterých je stavba jako předmět díla. Stanoví, že se „*použijí na smlouvu o úpravě nemovité věci a na smlouvu o zhotovení, opravě nebo úpravě stavby ustanovení prvního oddílu tohoto dílu*“, tj. budou se posuzovat podle ustanovení smlouvy o dílo s výjimkou paragrafů týkajících se určení ceny podle rozpočtu (Oddíl 2).

3.1.3. Osoba dodávající materiál

Významný posun oproti předchozí úpravě spočívá v určení osoby, která může dodáním materiálů vyloučit režim kupní smlouvy. Zatímco dříve se hovořilo o „straně, které má být věc dodána“, nově jde o „toho, komu má být věc dodána“. Nemusí jít tedy o smluvní stranu, ale i o stranu třetí, které má být věc odevzdána. Domnívám se, že v předchozí úpravě nevyznívalo ustanovení jednoznačně tak, že dodavatelem může být jen kupující. Bylo však velmi sporné, jak „stranu“ vyložit. Šlo implicitně o „smluvní stranu“? Nebo ve výkladu bylo skryté, že „stranou“ může být i „třetí strana“? Domnívám se, že zákonodárce neměl na mysli ani jedno ani druhé. „Strana“ je jednoduše převzatý pojem z odpovídajícího čl. 3 Vídeňské úmluvy a je klidně možné, že zákonodárci nepřišel tento problém na mysl. Nová úprava každopádně tuto kontroverzi odstraňuje.

¹⁶ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

¹⁷ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 41-44 s.

3.1.4. Podstatná část

Až doposud jsme si byli jisti v kramflecích. Pojdme se však podívat na sporné body prvního odstavce § 2086. Prvně v něm musíme určit, co znamená „podstatná část toho, čeho je k vyrobení zapotřebí“. Dále je otázkou, co vše lze započítat do této kategorie, tj. jaké věci a nástroje dodané kupujícím jsou schopny vyloučit smlouvu z kupního režimu.

Jak stanovit hranici, za kterou je již podíl „věcí“ dodaných „kupujícím“ podstatnou částí toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí?

Lze například vycházet z hodnotového podílu obou stran na materiálu. Druhým přístupem je zvážení, zda celkový podíl kupujícího, včetně pracovního výkonu, smlouvu charakterizuje. Další názor vychází z poměru hodnoty materiálu od objednatele k celkové ceně. Autoři publikace *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku*¹⁸ zastávají první možnost, tedy poměření hodnot materiálu od obou stran. Stejně tak je jejich stanoviskem, že „podstatná část“ musí být minimálně 30% podílu na materiálu.

Domnívám se, že tento přístup není ideální, mimo jiné proto, že je v nesouladu s ustáleným výkladem čl. 3 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Ba co víc, z několika možných výkladů Úmluvy vybírá právě ten jediný, který se běžně neuzivá.

Kritérium „podstatné části“ (z anglického „substantial part“) by se dle výkladu Úmluvy mělo vztahovat k podílu hodnoty materiálu na celkové hodnotě. Hodnota se může od ceny předmětu koupě lišit, například v důsledku slevy, avšak přednost bychom měli dát hodnotě, tj. ceně před slevou. V případě, kdy zmíněné kritérium není vhodné (třeba proto, že hodnoty příspěvku obou stran jsou přibližně stejné), má se použít hledisko nezbytnosti (essentiality) – tedy zda příspěvek objednatele smlouvu charakterizuje.¹⁹

Pokud jde o konkrétní stanovení hranice, za kterou je již část „podstatná“, přiklání se „důvodová zpráva“ Vídeňské úmluvy (CISG advisory council opinion) k tomu, že žádnou stanovit nelze. To je vhodný výklad i vzhledem k tomu, že se vyhneme nucenému směřování k hranici 30%. V minulosti byly snahy stanovit konkrétní hranici pro účely dotyčného čl. 3 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Někteří autoři došli k závěru, že by jí mělo být 15% hodnoty

¹⁸ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

¹⁹ CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>.

kontraktu. Někteří, že by to mělo být něco mezi 40 a 50%. Někteří zase nechtěli jít pod polovinu²⁰. Zdůvodňovali to tím, že je preference, aby kontrakt byl spíše posouzen jako kupní smlouva, než nikoli a hranice tak musí být vysoká.

Snahu o nalezení procentuální hodnoty, která bude podstatná, bychom měli opustit. Hodnocení by mělo vycházet z individuálního posouzení každého případu, a to zejména co do hodnoty materiálu dodaného kupujícím vzhledem k celkové ceně. Tam, kde se rozhodneme toto kritérium nepoužít, měli bychom zvážit nezbytnost tohoto příspěvku vzhledem k charakteru zboží.

3.1.5. Co započítáváme do přínosu kupujícího?

Které předměty či materiály spadají do kategorie § 2086 odst.1 stanovujícího, že režim kupní smlouvy je vyloučen, pokud „ten, komu má být věc dodána, se zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí“?

V nové úpravě to, co má jedna „strana“ předat druhé není označeno jako „věc“. V předchozí úpravě se přitom o „věci“ hovořilo. Na rozdíl od autorů Kupní smlouvy v novém občanském zákoníku²¹ se domnívám, že tento posun byl vytvořen mimo jiné proto, aby do materiálů dodaných kupujícím byly započítány i záležitosti jako know-how, nákresy či případně práce.

Je nicméně možné, že k úpravě došlo z estetických důvodů – pokud by nová úprava zůstala u pojmu věc, zněla by „leďaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část věcí, kterých je k vyrobení věci zapotřebí“, což je zmatečné.

Anglická verze Úmluvy, z jejíhož překladu ustanovení vychází, pracuje s neutrálním pojmem „material“. Co jím tedy má být?

Hovořit máme pouze o věcech, které budou součástí finálního produktu. Ty, které budou použity k výrobě, ale do výrobku se nezačlení, započítávat nebudeme. Pokud tedy půjde například o koupi knih a kupující prodávajícímu dodá tiskařské stroje, není možné, aby jen kvůli nim byla smlouva vyčleněna z režimu smlouvy kupní. To samé má platit pro „pomocné

²⁰ Adapters case, Appellate Court Chambéry, 25 duben 1993, 93-648. Dostupné na <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/930525f1.html>.

²¹ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

materiály“ – kupříkladu obalový igelit či krabice na zabalení vyrobených knih dodané kupujícím v tomto příkladu též nebudeme započítávat.²²

Případy kdy kupující dodá prodávajícímu nákresy, know-how, technologie či návody jsou podle mě kontroverzní. Nedává smysl, aby se tyto „věci“ vůbec do materiálů dodaných kupujícím nezapočítávaly, jak navrhují autoři Kupní smlouvy v novém občanském zákoníku. Domnívám se, že i zde je rozumný výklad užívaný pro Vídeňskou úmluvu. Po zkušenosti s případem, kdy byl kontrakt vyloučen z režimu kupní smlouvy jen kvůli tomu, že „kupující“ dodal „prodávajícímu“ nákresy pro zhotovení výrobku²³, se zvedla proti takovému pojetí vlna nevole. V současnosti je shoda na tom, že samotný přenos know-how od kupujícího není na překážku tomu, aby byla smlouva v režimu kupním. Pokud však design, know-how či nákresy mají zásadní vliv na cenu produktu, a to až tak, že budou výrobek charakterizovat, o kupní smlouvu se jednat nebude.²⁴

Tento výklad do značné míry podporuje Velký Komentář k občanskému zákoníku²⁵, podle kterého je příspěvek kupujícího potřeba „posuzovat nejen v rovině kvantitativní, tzn. podstatná část objemu vstupního materiálu či surovin, ale též z pohledu kvalitativního, např. podstatnou částí toho, čeho je k vyrobení zapotřebí, mohou být rovněž plány či technické postupy, konkrétní zadání objednatele, jeho součinnost apod.“

§ 2086 odst. 1 tedy myslí i na poskytnutí plánů, know-how či technických postupů od kupujícího. Pokud však mají být podstatnou částí smlouvy a vyloučit ji tak z režimu smlouvy kupní, budeme na „podstatnost“ jejich podílu klást vyšší nároky, než pokud by šlo o dodávku materiálů ve smyslu materiálů a surovin.

V neposlední řadě zmiňme § 2597 občanského zákoníku: „*Opatří-li zhotovitel věc zpracovanou při provádění díla, má stran této věci, pokud se stala součástí díla, postavení prodávajícího. Má se za to, že kupní cena věci je zahrnuta v ceně díla*“. Pokud bychom tedy na základě § 2086 došli k tomu, že závazek spadá do smlouvy o dílo, a ne kupní, vrací nás tento paragraf v rozsahu příspěvku od objednatele do kupní smlouvy. To by však nemělo mít

²² CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>. Para. 2.14.

²³ Adapters case, Appellate Court Chambéry, 25 May 1993, 93-648. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/930525f1.html>.

²⁴ CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>. Para. 2.14.

²⁵ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

vliv na primární vyloučení celé smlouvy z kupního režimu kvůli tomu, že tento příspěvek přesáhl podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí.

3.2. § 2086 odst. 2

„Za kupní smlouvu se nepovažuje smlouva, podle níž převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti.“

Druhý odstavec § 2086 se věnuje smíšeným smlouvám, tedy těm, které kromě koupě zboží zahrnují i práci či služby. V této úpravě došlo k výraznému posunu oproti minulosti. § 410 odst. 2 obchodního zákoníku totiž stanovil, že za kupní smlouvu se nepovažuje smlouva, podle níž závazek strany, která má zboží dodat, zahrnuje montáž. Přitom zejména při kupních smlouvách týkajících se vysoce specializovaných, sofistikovaných výrobků, je montáž od dodavatele zpravidla nutností. Pokud si kupříkladu nemocnice objedná nově vyvinutý přístroj se specializovaným diagnostickým softwarem, je logické, že vývojářská firma software také nainstaluje a zajistí, aby spolupracoval se stávajícím vybavením nemocnice. Je nesmysl, aby pouhá montáž jako součást závazku prodávajícího vyloučila smlouvu z kupního režimu.

Je proto dobrá zpráva, že občanský zákoník od této úpravy upouští.

Při výkladu §2086 odst. 2 jsou sporné dva body. Zaprvé, co znamená „převážná část plnění“. Zadruhé, co vše spadá do kategorie činností, na které tento odstavec pamatuje.

3.2.1. Převážná část plnění

I zde, stejně jako u hodnocení „podstatné části“ v předchozím odstavci, bychom se měli zaměřit na poměr hodnoty činnosti k celkové ceně. Tento názor do značné míry podporují autoři Kupní smlouvy v novém občanském zákoníku.²⁶ Druhým kritériem může být zájem stran na tom či onom typu plnění.²⁷ Tedy pokud sice závazek prodávajícího bude spočívat převážně v dodání věcí (surovin, přístrojů,...), ale pro kupujícího jsou subjektivně cennější činnosti s dodáním spojené, může dojít k vyloučení z režimu kupní smlouvy. Ukažme si to na příkladu. Zůstaňme u situace, kdy si nemocnice objedná specializovaný diagnostický přístroj. Jeho cena bude velmi vysoká, součástí závazku však také bude, že IT odborníci dodavatele přístroj nainstalují a dovyvinou přesně podle dat pacientů nemocnice. Přístroj může dodat i

²⁶ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

²⁷ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

někdo jiný, vývoj softwaru však zajistí jen zaměstnanci tohoto konkrétního dodavatele a jejich činnost tak bude pro nemocnici cennější než přístroj samotný. Pak je možné, že smlouva nebude moci být považována za smlouvu kupní. Autoři Kupní smlouvy v novém občanském zákoníku se, stejně jako u předchozího odstavce, pokoušejí tvrdit, že existuje konkrétní hranice, za kterou něco hodnotíme jako „převážnou část plnění“. Prý by mělo jít o jednu polovinu. S tímto názorem znovu nemohu souhlasit. To, že stanovení konkrétní hranice by mohlo vést k tomu, že se strany budou snažit k hranici z té či oné strany, otevřeně či skrytě, přiblížit, je vedlejší. Stejně tak je vedlejší, že pokud by zákonodárce o konkrétní hranici stál, pravděpodobně by ji do zákona zakotvil.

Přímo ve vyjádření CISG advisory council²⁸ je stanoveno, že „*pojem ‚převážný‘ by neměl být posuzován na základě konkrétních procentuálních hodnot z ceny; měl by být stanoven na základě celkového zvážení smlouvy*“²⁹. Hodnotit bychom tedy měli na základě celkového zvážení (overall assessment) smlouvy. Domnívám se, že výklad tohoto odstavce od nejpopovolanějších odborníků by měl mít alespoň podpůrný význam, vzhledem k tomu, že toto ustanovení prakticky beze změny přejímáme do našeho právního řádu.

Problémy výkladu vycházejí i z překladu pojmu „převážná část“. V originálním znění Vídeňské úmluvy se totiž hovoří o „preponderant part“. Pro takový pojem je obtížné v češtině nalézt adekvátní jednoslovný výraz, jeho význam v originále však nesměruje k nadpoloviční hodnotě, jako je tomu v češtině. V angličtině má tedy spíše význam „zásadní“ „velmi důležitý“ apod.

Stejně jako u prvního odstavce bychom měli „převážnost“ hodnotit primárně ve vztahu k ekonomické hodnotě práce či služeb. Hodnotě – ne ceně – aby případné slevy neovlivnily režim aplikovaný na smlouvu. Tam, kde toto hodnocení není vhodné, použijeme kritérium nezbytnosti („essentiality“). To znamená, že pro jednu stranu je práce tak důležitou součástí závazku, že by na smlouvu bez této složky nepřistoupila, nebo také to, že bez sjednané práce by byl kontrakt bezcenný.

3.2.2. Výkon činnosti

²⁸ CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>. Para. 2.14.

²⁹ CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>. Para. 10.

Které činnosti spadají do kategorie, která je podle § 2086 odst. 2 způsobilá vyloučit smlouvu z kupního režimu?

Dostupná literatura k občanskému zákoníku se této kategorii příliš nevěnuje. Omezuje se na to, že montáž jako součást závazku nově nevyklučuje, aby smlouva byla kupní, a dodává, že smlouvy o montáži nelze jako kupní smlouvy kvalifikovat.³⁰

Domnívám se, že i v tomto případě je vhodné se inspirovat výkladem Vídeňské úmluvy, z jejíhož čl. 3, odst. 2 jsme náš § 2086 odst. 2 převzali (s tím rozdílem, že Vídeňská úmluva hovoří o pracích a službách, zatímco naše komentované ustanovení o činnosti). Úmluva v tomto případě říká, že do „převážné části“ nelze započítávat „pomocné závazky“. Pokud například součástí smlouvy o koupi přístrojů bude i zaškolení zaměstnanců s cílem naučit je zařízení ovládat, tyto „služby“ se do „převážné části“ nezapočítají.³¹ Pokud součástí závazku bude i nainstalovat dodané zboží, posoudíme jej stejně.³²

O kupní smlouvu naopak nepůjde v případě, kdy platba za věc – předmět smlouvy – činí jen část kontraktu a činnosti, které smlouva také zahrnuje, by mohly být předmětem samostatné smlouvy. V takovém případě by se podle mě měla část týkající se činností, které lze ze smlouvy vydělit, posoudit jako jiný smluvní typ. Příkladem by mohla být třeba servisní smlouva, která bude zahrnovat dodání dílů či součástek.³³

Na závěr dodejme, že ve výjimečných případech může být režim kupní smlouvy vyloučen, i když každý z odstavců § 2086 sám na to nestačí - ovšem pokud zvážíme obě kritéria dohromady a zjistíme, že jak dodání věcí pro výrobu objednatelem tak činnost zhotovitele mění charakter kontraktu natolik, že by se nemělo jednat o kupní smlouvu, je možné ji z tohoto režimu vyloučit. Vždy je však potřeba pamatovat, že režim kupní smlouvy by měl být brán jako pravidlo a jeho vyloučení jako výjimka.³⁴

³⁰ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

³¹ Packaging machine, Federal Supreme Court, Švýcarsko, 18. duben 2009, 4A_68/2009, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/090518s1.html>

³² Pessa Luciano vs. Seddlers International, Tribunale di Padova, Itálie, 10. ledna 2006, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/060110i3.html>

³³ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 45-46 s.

³⁴ ³⁴ CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>.

3.2.3. Kalibrace vs. individualizovaná výroba

Domnívám se, že rozlišení mezi kupní smlouvou a jiným smluvním typem bude nejméně jasné v případech individualizované výroby. Pokud si například nechám u krejčího zhotovit oblek na míru, bude záležet na tom, jestli mu dodám podstatnou část látky, které bude k vyrobení obleku zapotřebí (viz § 2086 odst. 1). Zároveň krejčímu budu muset dodat svoje míry a případně nákres toho jak má oblek vypadat. Mohou tyto informace představovat „podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí“ (§ 2086 odst. 1)? Samotné šití obleku bychom neměli zohledňovat (viz tentýž odstavec), ale co když závazek bude spočívat zejména v tom, že oblek bude krejčím přizpůsobován mně na míru?

Takové případy by měly být, dle mého názoru, v souladu s výkladem čl. 3 Vídeňské Úmluvy posuzovány tímto způsobem:

Zboží vyrobené tak, že je lze prodat řadě dalších, konkrétně nevymezených, klientů, bude spadat pod kupní smlouvu. Na druhou stranu, věc vyrobená pro potřeby jediného klienta pod kupní smlouvu spadat nebude.³⁵ Důvodem je, že v případě individualizovaného zboží bude toto pravděpodobně vyloučeno jak odstavcem prvním, tak druhým § 2086. Prvním proto, že objednatel dodá podstatnou část toho, čeho, je k vyrobení věci zapotřebí. Bez dat, která dodá zhotoviteli, by výrobek nevznikl přesně v té formě, o jakou objednatel stojí, a v jaké je ochoten smlouvu uzavřít. Proto tato data (případně know-how, nákresy,...) budou podstatnou částí. Stejně tak bude smlouva z kupního režimu vyloučena kvůli § 2086 odst. 2, protože převážná část závazku zhotovitele bude spočívat ve vývoji výrobku pro potřeby jediného klienta.

Na druhou stranu, pokud výrobek bude „kalibrován“, tedy dotvářen pro konkrétního klienta ze základní verze, kterou lze prodat mnoha jiným, půjde pravděpodobně o kupní smlouvu.³⁶ Drobné úpravy tomu nejsou na překážku (např. běžná krejčovská praxe, ve které již krejčí má ušité základní střihy obleků a konkrétním klientům je pak upravuje na míru).

K výše uvedeným závěrům jsem došla na základě studia konkrétního případu³⁷ mezinárodní kupní smlouvy týkající se dodávky zdravotnického přístroje a zejména k němu náležejícímu zdravotnického softwaru. O tomto případě jsem se již několikrát zmínila výše. Vývojář a

³⁵ Market study, OLG Köln, Německo, 26. srpna 1994, 19 U 282/93, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940826g1.html>.

³⁶ Pizzaria Restaurant Equipment Case, LG Mnichov, Německo, 16. listopad 2000, 12 HKO 3804/00. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/001116g1.html>.

³⁷ VIS moot problém, 2013, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/moot/moot21.pdf>

výrobce inovativních zdravotnických přístrojů se zavázal dodat nemocnici přístroj na protonovou léčbu, jehož nezbytnou a zásadní součástí byl zdravotnický software. Nemocnice dodala vývojáři data, bez kterých by vývoj přístroje nebyl možný. Navíc by bez těchto dat nebylo možné přístroj otestovat a následně certifikovat. Tato jedinečná data tedy přístroj hodnotila tak, že nejlépe sloužil právě této konkrétní nemocnici se specifickými pacienty. Jak případ posoudit? Nemocnice sice prodávajícímu neposkytla hmotný materiál k výrobě přístroje, ale bez poskytnutých dat by byl přístroj takřka bezcenný. Mohou tedy data tvořit „podstatnou část toho, čeho je k výrobě věci zapotřebí“? Součástí závazku prodávajícího pak bylo zaškolení zaměstnanců nemocnice a instalace přístroje, což, jak víme, jako součást hlavního závazku smlouvu z kupního režimu nevylučuje. Zároveň však byl software na základě dodaných dat dovyvinut tak, aby nejlépe sloužil právě této konkrétní nemocnici. Zaměřit se tedy budeme muset na to, zda data od kupujícího byla skutečně esenciální pro zhotovení přístroje, a zda je možné, aby přístroj v lehce upravené verzi používali i jiní klienti.

S tímto postojem se částečně ztotožňují autoři Komentáře³⁸, když za předpoklad posouzení smlouvy jako kupní považují to, že „*prodávající i kupující tento předmět koupě znají a všem jsou též známy jeho vlastnosti, tedy nejedná se o specifickou výrobu na zakázku (individuální objednávku), ale o sériovou výrobu, která reflektuje aktuální a reálnou poptávku a potřeby trhu a v případě určitých komodit (např. motorová vozidla) může do určité míry řešit individuální požadavky kupujícího.*“ Naopak se zdá, že na takové případy nepamatovali autoři Kupní smlouvy v novém občanském zákoníku, podle kterých při posuzování „*...zastupitelnost či jedinečnost věci nehraje žádnou roli*“.³⁹

4. Závěr

K interpretaci § 2086 Občanského zákoníku, negativně vymezení kupní smlouvy, můžeme použít Obchodní zákoník a Vídeňskou úmluvu. Příslušná ustanovení ve všech těchto předpisech si jsou velmi blízká. Nicméně oproti úpravě § 410 Obchodního zákoníku došlo k několika významným posunům, ze kterých můžeme dovozovat úmysl zákonodárce změnit pravidla pro posouzení kupní smlouvy.

Jde jednak o posun od výrazu „zboží“ k pojmu „věc“ jako předmět smlouvy. Je sporné, zda pojem „zboží“ byl v Obchodním zákoníku zvolen kvůli zdůraznění jeho komerční podstaty.

³⁸ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 45-46 s

³⁹ Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 65

Pravděpodobnější je, že dříve byl tento výraz bez většího úmyslu převzat z Vídeňské úmluvy a nyní je pojem „věc“ snahou o sjednocení a větší srozumitelnost úpravy občanského zákoníku.

§ 2086 odst. 1 stanoví, že věc, která má být teprve vyrobena, může spadat pod kupní smlouvu. Nicméně, pokud jde o dodání spotřebního zboží (ve smyslu smlouvy mezi podnikatelem a spotřebitelem), které je nutné sestavit, půjde vždy o kupní smlouvu. To zakotvuje § 2085 odst. 1, věta druhá. Prodávající se proto nemůže zbavit povinností vycházejících z vadného plnění v případě kupní smlouvy.

Naopak smlouva o zhotovení, opravě či úpravě stavby spadá vždy pod smlouvu o dílo.

§ 2086 odst. 1 stanoví, že pokud ten, komu má být věc dodána, se zaváže předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí, nejde o kupní smlouvu. Dovožujeme, že dodávající osobou nemusí být jen smluvní strana. Hledisko podstatné části bychom měli posuzovat podle podílu hodnoty materiálu k celkové hodnotě. Do přínosu „kupujícího“ se započítává jen to, co je součástí finálního výrobku. V krajních případech můžeme započítat i nákresy či data dodaná „kupujícím“.

§ 2086 odst. 2 říká, že pokud převážná část plnění dodavatele spočívá ve výkonu činnosti, nejde o kupní smlouvu. Bylo vyřazeno ustanovení, podle kterého dříve nemohl být kupní smlouvou závazek, kde dodavatel měl provést montáž věci. Pojem „převážná část“ by měl být hodnocen podle poměru hodnoty k celkové ceně. Do činností se pak nezapočítávají pomocné povinnosti, např. zaškolení personálu či balení výrobku.

Zajímavá je otázka individualizované výroby. Pokud dodavatel věc vyrobí pouze pro potřeby jediného klienta, podle jím dodaných parametrů a nikomu jinému výrobek prodat nelze, nejde o kupní smlouvu. Drobné úpravy však nejsou na překážku.

Obecně by kupní smlouva měla být užívána přednostně jako pravidlo a ustanovení § 2086 by mělo být používáno po špetkách coby výjimka.

Odborná literatura:

Pauknerová, M.: Tři pohledy na mezinárodní kupní smlouvu: Vídeňská úmluva OSN, Nařízení Řím I a Společné evropské právo kupní smlouvy, in: Obchodněprávní revue č. 6/2012

Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014

Tichý, L., Pipková P. J., Balarin, J.: Kupní smlouva v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014

Štenglová, I. A kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2010

Kovařík, Z.: Směnečné smlouvy, in: Právní rozhledy 9/2003, s. 443

Normativní právní akty:

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží

Občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb.

Obchodní zákoník, zákon č. 513/1991 Sb.

Judikatura:

Rozsudek Č.I.s., a.s., NS ČR ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. 29 Odo 1335/2005

Adapters case, Appellate Court Chambéry, 25 duben 1993, 93-648. Dostupné na <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/930525f1.html>.

Packaging machine, Federal Supreme Court, Švýcarsko, 18. duben 2009, 4A_68/2009, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/090518s1.html>

Pessa Luciano vs. Seddlers International, Tribunale di Padova, Itálie, 10. ledna 2006, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/060110i3.html>

Market study, OLG Köln, Německo, 26. srpna 1994, 19 U 282/93, dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940826g1.html>.

Pizzeria Restaurant Equipment Case, LG Mnichov, Německo, 16. listopad 2000, 12 HKO 3804/00. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/001116g1.html>.

Internetové zdroje:

<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/digest-cases-toc.html>

<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/commentary2.html>.

Richter, O: Ke smlouvě o dílo podle nového občanského zákoníku, 2013, http://www.iustitia.cz/_dataPublic/photo/89a158bb47517aac6bdaf33ef0474d32/Richter_Ke%20smlouve%20o%20dilo%20dle%20NOZ.pdf

Kupní smlouva, 2013-2015, a další, <http://obcanskyzakonik.justice.cz/smluvni-pravo/konkretni-zmeny-ve-zvlastni-casti/kupni-smlouva/>

CISG advisory council opinion no. 4, *Contracts for the Sale of Goods to Be Manufactured or Produced and Mixed Contracts (Article 3 CISG)*. © Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005. [cit. 2014-4-13]. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op4.html>.

<http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/moot/moot21.pdf>